

บทคัดย่อ

บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของความ
สมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร

การวิเคราะห์การตอบสนองอุปทานข้าวฟ่างในประเทศไทย

โดย

นางสาววรรณวิภา กิตติ

กุมภาพันธ์ 2543

ประธานกรรมการที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์บัญชา ไตรวิทยาคุณ

ภาควิชา/คณะ

ภาควิชาเศรษฐศาสตร์และสหกรณ์การเกษตร คณะธุรกิจการเกษตร

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของการผลิตข้าวฟ่างในประเทศไทย
ไทย และเพื่อศึกษาถึงการตอบสนองของอุปทานข้าวฟ่างในประเทศไทย

ผลการวิจัยพบว่า ข้าวฟ่างเป็นพืชเศรษฐกิจที่เพิ่มพูนความสำคัญขึ้นทุกขณะ ส่วนใหญ่
มีแหล่งผลิตอยู่ในจังหวัดนครสวรรค์ เพชรบูรณ์ ลพบุรี และสระบุรี โครงสร้างการตลาด
มีผู้ประกอบการ 3 กลุ่มใหญ่ คือ พ่อค้าคนกลาง ซึ่งได้แก่ พ่อค้ารวบรวมท้องที่และพ่อค้า
รวบรวมท้องถิ่น 2. สถาบันเกษตรกรซึ่งก็คือสหกรณ์การเกษตร 3. พ่อค้าส่งออก

เกษตรกรเก็บเกี่ยว และสีเมล็ดข้าวฟ่างเพื่อขายให้แก่พ่อค้าท้องที่ พ่อค้าท้องถิ่น
และสหกรณ์การเกษตรร้อยละ 21.41 89.75 และ 4.23 ตามลำดับ

พ่อค้าท้องที่ซื้อข้าวฟ่างให้แก่โรงงานอาหารสัตว์ พ่อค้าส่งออก หยกกรุงเทพฯ
หยงอำเภอนำเรือ จังหวัดอยุธยา และพ่อค้าท้องถิ่นร้อยละ 3.43 4.20 0.94 .26 11.59 ตาม
ลำดับ

พ่อค้าท้องถิ่นรับซื้อเมล็ดข้าวฟ่างจากเกษตรกรร้อยละ 89.75 แล้วขายให้แก่โรงงานอาหารสัตว์ หงกรุงฯ หงอำเภอท่าเรือ จังหวัดอยุธยา และพ่อค้าส่งออกร้อยละ 7.88 12.30 9.43 และ 50.14 ตามลำดับ

ค. ในเกษตรกรซึ่งได้แก่ สหกรณ์การเกษตร รับซื้อเมล็ดข้าวฟ่างจากเกษตรกรแล้วขายให้แก่พ่อค้าท้องถิ่น และพ่อค้าส่งออก ร้อยละ 3.81 และ 0.42 ตามลำดับ

ส่วนหงกรุงฯ รับซื้อจากพ่อค้าท้องถิ่น และพ่อค้าท้องถิ่น แล้วจะขายให้แก่โรงงานอาหารสัตว์ พ่อค้าส่งออกร้อยละ 2.5 และ 10.74 ตามลำดับ สำหรับหงอำเภอท่าเรือ จังหวัดอยุธยา รับซื้อจากพ่อค้าท้องถิ่น และพ่อค้าท้องถิ่น เช่นเดียวกันก็จะขายให้แก่พ่อค้าส่งออก ร้อยละ 10.69

ผลจากการวิเคราะห์การตอบสนองอุปทานข้าวฟ่างในประเทศไทย ตามแบบจำลอง Linear พบว่า ปริมาณอุปทานข้าวฟ่างมีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระที่กำหนดไว้ คือ พื้นที่เพาะปลูกข้าวฟ่างทั้งหมดในปีที่ผ่านมา (A) ราคาข้าวฟ่างที่เกษตรกรได้รับในปีที่ผ่านมา (PS) และข้าวโพดที่เกษตรกรได้รับในปีที่ผ่านมา (PM) ราคาถั่วเหลืองที่เกษตรกรได้รับในปีที่ผ่านมา (PSB) สมการอุปทานข้าวฟ่าง มีค่า R Square เท่ากับ 0.749 ซึ่งแสดงถึงผลกระทบของปัจจัยข้างต้นที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของอุปทานข้าวฟ่าง ร้อยละ 74.90 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 25.10 เป็นอิทธิพลที่เกิดจากปัจจัยอื่น ๆ ที่มีได้ระบุไว้ในสมการ โดยแต่ละตัวแปรมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 และ 95

ABSTRACT

Abstract of thesis submitted to the Graduate School of Maejo University in partial fulfillment of the requirements for the degree of Master of Science in Agricultural Economics

SUPPLY RESPONSE ANALYSIS OF SORGHUM IN THAILAND

by

WANVIPA KIDDEE**FEBRUARY 2000**

Chairman: Assistant Professor Banchar Triwittayakul
Department/Faculty: Department of Agricultural Economics and Cooperatives,
Faculty of Agricultural Business

The objectives of this research were to study general conditions of sorghum production and to analyze supply responses of sorghum in Thailand.

The results revealed that sorghum has been an increasingly important cash crop grown in Nakornsawan, Petburi, Lopburi, and Saraburi provinces. The sorghum marketing structure consisted of 3 purchasing groups: 1) the area merchant brokers and a local merchant brokers 2) agricultural cooperative; and 3) an exporter, respectively.

Sorghum farmer sold the grains to the area merchant brokers, the local merchant brokers and the agricultural cooperative were 21.41, 89.75 and 4.23 percentages respectively

The area merchant brokers sold the sorghum grain to the feed mill, an exporter, a Bangkok broker, a Tharua district broker in Ayudhaya province and the local merchant at the percentages of 3.43, 4.20, 0.94, .26 and 11.59 respectively.

The local merchant brokers bought sorghum grain from farmers 89.75 percent and sold to the feed mill, the Bangkok broker, the Tharua district broker and the exporter at the percentages of 7.88, 12.30, 9.43 and 50.14 respectively.

The agricultural institute which was agricultural cooperative purchased the sarghum grain from farmers and sold to the local merchant brokers and the exporter at the percentages of 3.81 and 0.42, respectively.

The Bangkok broker purchased the sorghum from the area and local merchants brokers and sold to the feed mill and the exporter at the percentages of 2.5 and 10.74 respectively. The Tharua district brokers in Ayudhaya province purchased the sorghum from the area brokers and local merchants broker and sold to the exporter at the percentage of 10.69.

The results of the supply response analysis of sorghum in Thailand, according to the Linear model, revealed that the amount of sorghum supply was related with independent variables i.e. total sorghum growing areas in the previous year (A_{t-1}), total price of sorghum obtained by the farmers in the previous year (PS_{t-1}), total price of corn received in the previous year (PM_{t-1}), and total price of soybean received in the previous year (Psp_{t-1}). The sorghum supply had the R Square of 0.749, indicating 74.90 percent of impacts of the factors on the changes in sorghum supply at a significance level of 99 but the remaining 25.10 percent was influenced by other factors not indicated in the equation at a significance level of 95.